

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 8 juli 2010
Ons kenmerk 27/5.9/2009013870
Behandeld door de heer E. Reckman (0592) 36 56 16
Onderwerp: Cofinanciering project SKA Noord-Nederland

Geachte voorzitter/leden,

Hare Majesteit Koningin Beatrix stelde op 12 juni 2010 de radiotelescoop LOFAR (Low Frequency Array) in Exloo officieel in gebruik. Het was een hoogtepunt voor sterrenkundig instituut ASTRON en voor de provincie Drenthe.

LOFAR is een radiotelescoop van wereldformaat, ontwikkeld door ASTRON. De telescoop is samengesteld uit meer dan 20.000 kleine antennes, met een diameter van rond de 400 km. Ze liggen in Zweden, Duitsland, Frankrijk en Groot Brittannië, maar de kern bevindt zich in Drenthe. Hier worden ook de gegevens verwerkt. Dankzij ASTRON staat Noord-Nederland internationaal nadrukkelijk op de kaart in een hoog technologisch spectrum.

LOFAR heeft in de regio veel teweeggebracht. Er is een kennisinfrastructuur ontstaan op het terrein van sensortechnologie. Zo kennen wij de IJkdijk en Sensor Universe, maar ook het Hanze Institute of Technology (HIT), CENSI, INCAS³ en Sensor City. Een specifieke spin-off aan de bedrijvenkant is DySI in Assen.

Sensor Universe zorgt voor een gezamenlijke branding van projecten en het bieden van aanloopondersteuning aan projectindieners. HIT is een Engelstalige internationale bacheloropleiding op het gebied van sensoren en sensorsystemen. CENSI beoogt bedrijfsleven, onderwijs en onderzoek van elkaar te laten profiteren. INCAS³ verricht wetenschappelijk onderzoek ten behoeve van het bedrijfsleven. Sensor City is een systematisch gebouwd netwerk, waarin sensoren worden aangebracht die waarnemingen doen op het gebied van mobiliteit en geluid.

Een andere interessante spin-off van LOFAR was de aanleg van een breedbandige hogesnelheidglasvezelkabel, die de antennes verbindt met de centrale computer (STELLA) in het Rekencentrum van de RuG.

Voor grote delen van Drenthe en Groningen heeft dit geleid tot een hoogwaardige dataontsluiting. Ziekenhuizen, bibliotheken, scholen, bedrijventerreinen en inwoners profiteren hiervan.

De wetenschappelijke wereld werkt inmiddels al aan een opvolger van LOFAR. Het gaat om de bouw van een nieuwe superantenne, genaamd SKA (Square Kilometer Array), waarvoor enorme antennevelden worden aangelegd in Australië en Zuid-Afrika.

In deze ontwikkeling speelt ASTRON opnieuw een grote rol. Tevens is het regionale bedrijfsleven betrokken bij het ontwikkelen en testen van componenten, het maken van prototypes, het schrijven van geavanceerde software en het werken aan verdere energiezuinigheid. Ook verhoogt dit de kansen voor het bedrijfsleven om bij Europese aanbesteding in de prijzen te vallen.

Tijdens het onlangs gehouden internationale SKA-forum in Assen heeft de provincie Drenthe bovendien een claim gelegd op de vestiging van de Europese Control Room van SKA. Met de mogelijke komst van dit centrum zijn 250 hooggekwalificeerde banen gemoeid. Namens de regering heeft de minister van economische zaken de Drentse aanspraak op de Control Room onderschreven.

De aanvraag richt zich vooral op de volgende onderzoeksterreinen.

- Productietechnologie van zeer robuuste, low power radio-frequent systemen.
- Technologie en productiemethoden voor uiterst complexe systemen voor signaalverwerking met hoge kwaliteit en optimaal energiegebruik.
- Efficiënte en duurzame methoden voor integratie, testing en productielogistiek van grootschalige sensorsystemen.
- Geavanceerde "real time" gegevensverwerking ten behoeve van industriële en maatschappelijke dienstverlening.

Om haar sterke internationale positie te kunnen behouden, heeft ASTRON vorig jaar een subsidieaanvraag ingediend.

De begroting van de aanvraag beloopt € 9,2 miljoen en ASTRON heeft de provincie Drenthe verzocht om een cofinanciering in het project. Wij hebben besloten met € 1.164.342,- het project te steunen en nemen aan dat u ons hierin kunt volgen.

Conform de Algemene subsidieverordening kunt u binnen vier weken na dagtekening van deze brief, uw wensen en bedenkingen bij ons indienen.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter